اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ وَالصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِ الْمُرْسَلِيْنَ
اَمَّا بَعْدُ فَاَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ ؕ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ؕ

فيضانِ امام بُخاري رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه

دعائے عطّار: يا ربّ كريم! څوك چې دا رساله "فيضانِ امام بخاري رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه" اولولي يا ئې واوري، هغه ته د امام بُخاري رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه د عشقِ رسول نه حصّه عطا كړې او بے حسابه ئې اوبخښې. اٰمِين بِجَاهِ النَّبِيِّ الْاَمِين صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم

د درود شريف فضيلت

د الله پاك خوږ حبيب صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ارشاد فرمائيلي دي: څوك چې په ما باندې يو ځل درود شريف اوليږي، الله پاك به په هغه باندې لس ځله رحمتونه نازل كړي.
(مسلم شريف، ص172 حديث912)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب! صَلَّى اللهُ عَلٰى مُحَمَّد

بيرته بِينا شو (حكايت)

د يو وړوكي ماشوم والد وفات شوے وو، د **الله** پاك كار وو چې په ماشوم والي كښې هغه [ماشوم] په سترګو نابِينا شو. د هغه نيك سيرته والِده صاحِبه ډيره خفه شوه، هغې د خپل بچي علاج هم اوكړو خو د هغه د سترګو نظر بيرته رانغلو، بے وسه مور ئې ډيره پريشانه شوه، هغې به د دې غمه ژړل او د **الله** پاك نه به ئې د خپل بچي د بِينائي بيرته راتلو دُعاګاني كولې، د الله پاك رحمت په جوش كښې راغلو او په هغې نيكه بي بي باندې ئې رحم اوفرمائيلو. داسې اوشو چې يوه شپه د هغې قِسمت بيدار شو، په خوب كښې ئې ورته د الله پاك خليل حضرت ابراهيم عَلَيْهِ السَّلَام تشريف راوړو او ورته ئې

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ارشاد اوفرمائيلو: الله پاك ستا د دُعاګانو په وجه ستا د بچي ستركي بينا كړي دي. سحر چې راپاڅېدله نو خپل خوږ ماشوم ئې اوليدلو نو **اَلْحَمْدُلِلّٰه**! د هغه ستركې بينا شوي وې.

(تفهيمُ البُخارى، ج1، ص4 مُلَخَّصاً)

خوږو او محترمو اسلامي وروڼو! آيا تاسو ته معلومه ده چې هغه خوش نصيبه ماشوم څوك وو؟ آو جي! هغه ماشوم وروسته لوئې **مُحَدِّث** جوړ شو، او هغوئې د امام بُخاري رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه په نوم يادېږي. **د اللّٰهُ رَبُّ الْعِزَّت دِ په هغوئې رحمت وي او د هغوئې په خاطر دِ زمونږه بے حِسابه بخښنه اوشي. اٰمِيْن بِجَاهِ النَّبِيِّ الْاَمِيْن صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم**

د امام بُخاري رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه تعارُف

امام بُخاري رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه په 13 شوال 194 هجرئ كښې د جُمعې مباركې په ورځ (د اُزبكستان په يو ښار) بُخارا كښې پيدا شو. د هغوئې نوم مُحَمَّد او كنيت ابو عبدُ الله دے. (فتح البارى، ج1، ص452) د هغوئې په القاباتو كښې دا هم دي: اَمِيرُ المُؤمِنين فِي الحديث، حافِظُ الحديث، ناصِرُ الاحاديثِ النَّبَوِيَّه، حِبرُ الاسلام، سَيِّدُ الفُقَهاءِ وَالمُحَدِّثِين، اِمامُ المُسلِمِين او شيخُ المُؤمِنِين وغيره. (سير اعلام النبلاء، ج10، ص299، طبقاتُ الشافعيه الكُبرٰى، ج2، ص212، مقدمه نُزهةُ القارى، ج1، ص106، الاعلام للزركلى، ج6، ص34)

د امام بُخارى رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه والد صاحب

خوږو او محترمو اسلامي وروڼو! د امام بُخارى رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه والد صاحب حضرت اسماعيل بِن ابراهيم رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه د اِمام مالك رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه شاګرد او وليِّ كامل حضرت عبدُالله بِن مبارك رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه صحبت يافته وو. د هغوئې رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه د تقوٰى او پرهيزګارئ عالَم دا وو چې خپل مال و دولت به ئې د شُبهاتو (داسې څيزونه چې د هغې په حلال او

(c) ketabton.com: The Digital Library

حرام كيدو كښې شك وي د هغې) نه بچ ساتلو. د وفات په وخت كښې ئې ارشاد اوفرمائيلو: زما سره چې څومره مال دے زما د علم مطابق په هغې كښې يو هم شك والا درهم نشته. (ارشاد الساری، ج1، ص55) د الله پاك دِ په هغوئي رحمت وي او د هغوئي په بركت دِ زمونږه بے حسابه بخښنه اوشي. اٰمِيۡن بِجَاهِ النَّبِيِّ الۡاَمِيۡن صَلَّى اللهُ عَلَيۡهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم

نہ مجھ کو آزما دُنیا کا مال و زر عطا کر کے عطا کر اپنا غم او چشمِ گریاں یا رسولَ الله

(وسائل بخشش مرمم ص 340)

صَلُّوۡا عَلَى الۡحَبِيۡب! صَلَّى اللهُ عَلٰى مُحَمَّد

د نيكو والدينو بركتونه

خوږو او محترمو اسلامي ورونړو! د امام بُخاري رَحۡمَةُ اللهِ عَلَيۡه د والد تقوٰى او پرهيزګارئ څه شان وو، واقعي شك والا مال نه بچ كيدل لوئ كمال دے، خو افسوس! نن د شك والا مال نه بچ كيدل خو لا لرې خبره ده، خلق د حرامو نه نه بچ كيږي، ياد لرئ! د حرام مال غټ سپيروالے دے، حرام مال د نسلونو كردار بربادولے شي، د خپل اولاد د شريعت و سُنَّت مطابق پالنه كولو سره سره حلال ګټلو او حلال خوړلو ضرور خيال ساتئ، ګني ياد ساتئ! د حرام مال خوړلو سپيروالي په وجه به د قيامت په ورځ سخته سزا دركولے شي، يو دردناك روايت واورئ او دحلال ګټلو، حلال خوړلو فِكر اوكړئ، خدائ دِ نكړي كه چرته مو حرام مال حاصل كړے وي نو د هغې نه رښتيني توبه اوكړئ او د هغې په باره كښې د مفتيءِ اسلام نه رهنمائي واخلئ او ځان خلاص كړئ ګني سخته پريشانه كيدے شئ.

د بدنصيبه خاوند او پلار (حكايت)

(c) ketabton.com: The Digital Library

په روايت کښې دي: د سړي سره تَعَلُّق لرونکو کښې به وړومبې د هغه بي بي او د هغه اولاد وي، دا ټول (يعنې بي بي، بچي به په ورځ د قيامت) د الله پاك مخے ته ولاړ وي، عرض به اوکړي: اے زمونږه ربه! مونږ ته د دې کس نه زمونږه حق راکړې، ځکه چې ده کله هم مونږ ته د ديني کارونو تعليم نه دې راکړے او ده به په مونږه "حرام" خوړلو او مونږ ته د هغې علم نه وو، بيا به هغه کس د "حرامو په ګټلو" دومره اووهلے شي چې د هغه غوښه به اورژيږي، بيا به هغه کس د ميزان [د تلے] خوا ته راويستے شي، فرښتې به د غر همره د هغه نيکئ راوړي، نو د هغه بال بچو نه به يو کس په را مخکښې کيدو اووائي: زما نيکئ لږې دي، نو هغه به د هغه د نيکو نه واخلي، دغه شان د هغه د کور افراد به د هغه ټولې نيکئ واخلي او هغه به خپل اهل و عيال ته په ډيره مايوسئ اوګوري او اووائي به: اوس زما په څټ باندې هغه ګناه او ظلمونه پاتي شو کوم چې ما ستاسو د پاره کړي وو. فرښتې به اووائي: دا هغه (بدنصيبه) کس دے د چا نيکئ چې د هغه د کور کسانو واخستې او دا د هغوئي په وجه دوزخ ته لاړو. (قرة العيون، ص401، نیکیوں کی جزائیں اور گناہوں کی سزائیں، ص93)

یاربّ بچالے تُو مجھے نارِ جحیم سے اولاد پر بھی بلکہ جہنّم حرام ہو

(وسائل بخشش مرمم ص 340)

د نيك كار سره د حرامو اخستل خرڅول

د الله پاك آخري نبـي مُحَمَّدِ عربي صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ارشاد فرمائيلي دي: د قيامت په ورځ به څه خلق پيش کړے شي د کومو سره چې به د تِهامه د غر برابر نيکئ وي خو چې کله هغوئي راويستلے شي نو الله پاك به د هغوئي ټولې نيکئ باطلې کړي او بيا به هغوئي دوزخ ته غوزار کړے شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

عرض اوکړے شو: يـارَسُـولَ الله صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم! د دې څه وجه ده؟ ارشاد ئې اوفرمائيلو: هغه خلقو به لمونځونه کولو، زکوٰة به ئې ورکولو او حج به ئې کولو خو چې کله به د هغوئې مخې ته حرام راغلل نو هغه به ئې اخستلو الله پاك د هغوئې اعمال باطل کړه.

(کتاب الکبائر، ص136)

جو دُکانیں خیانت سے چمکائیں گے! کیا اُنہیں زَر کے انبار کام آئیں گے؟

قہرِ قہار سے کیا بچا پائیں گے؟ جی نہیں، نارِ دوزخ میں لے جائیں گے

خوفناك آواز

په يو بل حديثِ پاك کښې دي: چا چې د حرام يو څيز خوړلے وي د هغه په خيټه کښې به اور بل کړے شي او هغه چې کوم وخت د خپل قبر نه را پاڅي ټول مخلوق به د هغه د خوفناك آواز نه اورېږي تردې چې الله پاك به د مخلوق په مينځ کښې کومه فيصله فرمائي اوبه فرمائي.

(قرة العيون، ص392)

خوږو او محترمو اسلامي ورونړو! که مور و پلار په قرآن و حديث باندې عمل کوونکي، د الله ويره لرونکي وي نو اولاد به هم د مور وپلار په فيض سره د تقوٰی و پرهيزګارئ په لاره روان وي. د امام بُخاري رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه مور و پلار ته د عبادت و پرهيزګارئ دُنياوي نفع کومه چې دې حضراتو ته نصيب شوه هغه د هغوئې د ځوئ "اِمامُ المُحَدِّثين" کيدو په صورت کښې نصيب شوه، کوم چې په ټوله دُنيا کښې خلق د "اِمام بُخاري رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه" په نوم سره ياد ساتي او د هغوئې د ليکونکې مشهور کتاب "صحيح بُخاري" د فيضان نه مالا مال کيږي.

بے ادب ماں باادب اولاد جن سکتی نہیں معدنِ زر معدنِ فولاد بن سکتی نہیں

(c) ketabton.com: The Digital Library

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيْب! صَلَّى اللهُ عَلٰى مُحَمَّد

د نيك والدينو بركتونه

حضرت عبدُ الله بِن عباس رَضِیَ اللہُ عَنۡہُما فرمائي: بيشكه الله پاك د انسان د نيكو كارئ په وجه د هغه اولاد او اولاد، در اولاد [يعنې ځامن، نمسي او د نمسو د ځامنو] اصلاح فرمائي او د هغه د نسل او ګاونډيانو حفاظت كوي او هغه ټول د الله له طرفه په پرده او امان كښې اوسي. (تفسير درمنثور، ج5، ص422)

پیر و مرشد پر مرے ماں باپ ہو سدا رحمت اے نانائے حسین

خوږو او محترمو اسلامي ورونړو! د حديثِ پاك په مباركه دُنيا كښې چې كومه مرتبه او مقام امام بُخاري رَحۡمَۃُ اللہِ عَلَیۡہ ته حاصل شوي دے د هغې مثال ډير اوچت دے، هغوئي رَحۡمَۃُ اللہِ عَلَیۡہ ته په لكونو احاديثِ مباركه زباني ياد وو، په هغوئي رَحۡمَۃُ اللہِ عَلَیۡہ باندې د الله پاك او د خوږ نبـي صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیۡہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم خاص فضل و كرم وو. امام بُخاري رَحۡمَۃُ اللہِ عَلَیۡہ يو ځل خوب اوليدلو چې زه د خوږ آقا صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیۡہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم د بدن مبارك نه مچان شړم، په خوب ليدلو ډير پريشانه شو چې د حُضُورِ اكرَم صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیۡہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم په مبارك بدن باندې كله هم مچان نه دي ناست. علمائے كرامو د خوب دا تعبير بيان كړو: چې تاسو ته دِ مبارك شي، په احاديثو كښې چې چا [د خپل ځان نه خه الفاظ] ملاؤ كړي دي هغه به تاسو پاك و صاف كړئ.

(مقدمه فتح البارى، الفصل الاول، ج1، ص9)

د اُستاذ نظر كوم ځائ ته اورسولو (حكايت)

(c) ketabton.com: The Digital Library

حضرت امام محمد بِن اسماعیل بُخاري رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه د امام اعظم ابوحنیفه رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه قابل ترین شاګرد اِمام محمد رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه په خدمت بابرکت کښې حاضر شو او په فقه کښې "کتابُ الصلوٰة" ئې زده کول شروع کړه. اِمام محمد رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه چې کله د هغوئي طبیعت علمِ حدیث طرف ته مائل اولیدلو نو هغوئي ته ئې اوفرمائیل: "تاسو لاړ شئ او علمِ حدیث حاصل کړئ." چې کله اِمام بُخاري رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه د خپل اُستاذِ محترم رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه مشوره قبوله کړه او علمِ حدیث حاصلول ئې شروع کړه نو لیدونکو اولیدلو چې هغوئي رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه د ټولو اَئِمَّه حدیث نه مخکښې شو.
(راهِ علم، ص36، تعلیمُ المُتَعَلِّم، ص52)

د خلویښتو کالو پورې ئې وچه ډوډۍ خوړله (حکایت)

اے عاشقانِ اِمام بُخاري! اِمام بُخاري رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه د علم د طلب په دوران کښې بعضې وخت وچ بوټي خوړلي دي او وخت ئې تیر کړے دے، هغوئي به په ورځ کښې صرف دوه یا درے بادامه خوړل. یو ځل بیمار شو نو ډاکټرانو اووئیل چې د اوچې ډوډۍ خوړلو په وجه د دوئي کولمې اوچې شوي دي، هغه وخت هغوئي رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه اوفرمائیل: د خلویښتو کالو نه زه اوچه ډوډۍ خوړم او په دې موده کښې ما بالکل سالن [یعني اینګولے] نه دې خوړلے. (تذکرة المُحَدِّثین، ص183 بتغیرٍ)

باکمال قُوَّتِ حافظه (حکایت)

حضرت محمد بِن ابي حاتم فرمائي: ما د حاشد بن اسماعیل او یو بل بُزُرګ نه اوریدلي دي، هغوئي دواړه بیانوي چې اِمام بُخاري رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه په کم عمر کښې زمونږ سره علمِ حدیث حاصلولو د پاره د بصرې د علمائے کرامو په خدمت کښې

(c) ketabton.com: The Digital Library

حاضريدلو، د امام بُخاري رَحۡمَةُاللهِعَلَيۡه نه علاوه مونږ تولو ملګرو به احاديث محفوظ كولو د پاره ليكل، شپاړس ورځو تيريدو نه پس يوه ورځ مونږه اِمام بُخاري رَحۡمَةُاللهِعَلَيۡه اورټلو چې تاسو احاديث محفوظ نه كولو په وجه د دومره ورځو محنت ضائع كړو. د دې په اوريدلو اِمام بُخاري رَحۡمَةُاللهِعَلَيۡه مونږ ته ارشاد اوفرمائيل: ښه ده تاسو خپل ليكونكي صفحې راوړئ، مونږه خپلې خپلې صفحےراوړې، اِمام بُخاري رَحۡمَةُاللهِعَلَيۡه احاديثِ مباركه زباني لوستل شروع كړه، تردې چې هغوئي د پينځَلّس زرو نه زيات احاديث زباني واورول، د دې په اوريدلو زمونږ ګمان شو چې مونږ ته دا روايات اِمام بُخاري رَحۡمَةُاللهِعَلَيۡه ليكلي دي.

(ارشاد الساری، ج1، ص59 مفهوماً)

اويا زره احاديث ورته ياد وو (حكايت)

خوږو او محترمو اسلامي ورونړو! اِمام بُخاري رَحۡمَةُاللهِعَلَيۡهبه چې كوم كتاب يو ځل اوكتلو هغه به ورته زباني يادېدلو. د علم حاصلولو په شروع ورځو كښې هغوئي رَحۡمَةُ اللهِعَلَيۡهته اويا زره احاديث زباني ياد وو او وروسته دا شمير درې لكو (يعني 3 لاك) ته اورسيدلو، يو ځل حضرت سُليمان بِن مجاهد رَحۡمَةُاللهِعَلَيۡه د حضرت محمد بِن سلام رَحۡمَةُاللهِ عَلَيۡه په خدمت كښې حاضر شو نو حضرت محمد بِن سلام رَحۡمَةُاللهِعَلَيۡهحضرت سُليمان بِن مجاهد رَحۡمَةُاللهِعَلَيۡه ته اوفرمائيل: كه تاسو لږ ساعت مخكښې راغلي وے نو ما به تاسو ته هغه ماشوم ښودلے وے كوم چې د اويازره احاديثو حافظ دے. دې هيرانوونكي خبره اوريدلو باندې د حضرت سُليمان بِن مجاهد رَحۡمَةُاللهِعَلَيۡه په زړه كښې د امام بُخاري رَحۡمَةُاللهِعَلَيۡه سره د ملاقات كولو شوق پيدا شو، د حضرت محمد بِن سلام رَحۡمَةُاللهِعَلَيۡهد محفل فارغيدو نه پس حضرت سُليمان بِن مجاهد رَحۡمَةُاللهِعَلَيۡه د امام بُخاري رَحۡمَةُاللهِعَلَيۡه لټون شروع كړو، چې كله ئې (د امام بُخاري رَحۡمَةُاللهِعَلَيۡهسره) ملاقات اوشو نو حضرت سُليمان بِن مجاهد رَحۡمَةُاللهِعَلَيۡه اوفرمائيل: آيا د اويا زره احاديثو حافظ تاسو ئې؟ د دې په اوريدلو

(c) ketabton.com: The Digital Library

امام بُخاري رَحۡمَةُاللّٰهِعَلَيۡه اوفرمائيل: آو جي! زه هم هغه حافظ يم، بلكه ما ته د دې نه زيات احاديث ياد دي او د كومو صحابهٔ كرامو عليهِمُ الرِّضوان او تابعينو عليهِمُ الرَّحمه نه زه روايت كووم په هغوئي كښې د اكثرو تاريخ پيدائش، د اوسيدلو ځائ او تاريخ وفات هم پيژنم.

(ارشاد الساری، ج1، ص59)

د حافظے مضبوطيدلو يو راز

د اِمام بُخاري رَحۡمَةُاللّٰهِعَلَيۡه نه تپوس اوكړے شو: آيا د حافظے مضبوطولو هم څه دوا شته دے؟ هغوئي رَحۡمَةُاللّٰهِعَلَيۡه اوفرمائيل: دوا خو را ته معلومه نه ده، البته ما ډيره توجه او استقامت سره مطالعه كول د قُوَّتِ حافظه د پاره ډير فائده مند موندلي دي.(فتح البأری، ج1، ص460)

د امام بُخاري رَحۡمَةُاللّٰهِعَلَيۡه حديث داني

محمد بِن اسحٰق بِن خُزيمه رَحۡمَةُاللّٰهِعَلَيۡه فرمائي: ما د آسمان لاندې د محمد بِن اسماعيل بُخاري رَحۡمَةُاللّٰهِعَلَيۡه نه زيات د حديث يو عالِم او حافظ نه دے ليدلے، تردې پورې وئيل كيږي چې كوم حديث "محمد بِن اسماعيل" نه پيژني هغه حديث نه دے.

بُخاري شريف ئې څنګه ليكلے دے؟

اِمام بُخاري رَحۡمَةُاللّٰهِعَلَيۡه فرمائي: ما چې كله هم په خپل كتاب (**صحيح بُخاری**) كښې د حديث ليكلو اراده كړې ده نو د هغې نه مخكښې مې غُسل كړے دے او دوه ركعته لمُونځ مې ادا كړے دے. ما په دې كتاب كښې موجود احاديث د شپږ لكو احاديثو

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه منتخب كړي دي، ما په شپاړسو كالو كښې دا كتاب ليكلے دے او دا كتاب زما او د الله پاك په مينځ كښې حُجَّت (يعني دليل دے) دے. (المُستطرف، ج1، ص40)

د بُخاري شريف مقبوليت

خوږو او محترمو اسلامي ورونړو! داسې خو امام بُخاري رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه ډير كتابونه ليكلي دي، خو كوم مقبوليت او شُهرت "بُخاري شريف" ته حاصل دے بل كتاب ته نه دے حاصل شوے، اِمام ابوزيد مَروَزِی رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه فرمائي: زه يو ځل په مكه مكرمه كښې د مقامِ اِبراهيم او حجرِ اسوَد په مينځ كښې اوده ووم چې په خوب كښې مې د الله پاك آخري نبـي صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم زيارت اوكړو، نبـي كريم صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ارشاد اوفرمائيلو: اے ابو زيد! زما د كتاب درس ولے نه وركوے؟ ما عرض اوكړو: يَا رسُـولَ الله صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم! زما ځان په تاسو قربان! ستاسو كتاب كوم يو دے؟ حُضُورِ اكرَم صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ارشاد اوفرمائيلو: د محمد بِن اسماعيل (يعني د امام بُخاري رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه) كتاب "بُخاري شريف".

(بستانُ المُحَدِّثين، ص274، 275 ملتقطاً)

د بُخاري شريف شان و عظمت

اے عاشقانِ رسول! د بُخاري شريف په باره كښې وئيل كيږي: "**اَصَحُّ الْكُتُبِ بَعْدَ كِتابِ اللهِ الصَّحِيْحُ الْبُخَارِی**" يعني د قرآنِ كريم نه پس د ټولو نه دُرُست كتاب "صحيح بُخاري" دے. د دې كتاب پورا نوم دا دے: "**اَلْجَامِعُ الْمُسْنَدُ الصَّحِيْحُ الْمُخْتَصَرُ مِنْ اُمُوْرِ رَسُوْلِ اللهِ وَسُنَنِهٖ وَ اَيَّامِه**". حضرت علامه علي قاري رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه فرمائي: بُزُرګانو ليكلي دي: كه يو مشكل كښې "صحيح بُخاري" اولوستې شي نو هغه مشكل به لرې شي او دا كتاب كومه كشتئ كښې وي هغه به نه ډوبيږي، د قحط (يعني باران نه كيدو) په وخت كښې دا اولوستې شي نو باران كيږي. حضرت امام اَصِيلُ الدِّين رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه فرمائي: ما د خپل ځان او نورو خلقو د مشكلاتو او پريشانئ د پاره د "صحيح بُخاري"

(c) ketabton.com: The Digital Library

120 ځله ختم کړے دے نو ټول مرادونه او ضرورتونه مې پورا شوي دي، دا ټول برکتونه د سرورِ کائنات صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم دي. (مرقاة، ج1، ص54)

حضرت مفتـی احمد یار خان نعیمي رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه فرمائي: په مصیبتونو کښې ختمِ بُخاري کیږي، د دې په برکت او د الله پاك په فضل سره مصیبتونه ختمیږي. (مرآة المناجیح، ج1، ص11 مفهوماً)

د اِمام بُخاري عاداتِ مُبارَکه

خوږو او محترمو اسلامي ورونړو! شپه ورځ یو کولو سره او خپل مقصد پورا کولو جذبے سره کامیابي او ترقي حاصلیږي، په فضول کارونو کښې ورځ ضائع کول او شپې په غفلت کښې تیروونکي خلق هیڅ کله کامیابي نه شي حاصلولے، امام بُخاري رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه به د عیش و عشرت نه لرې اوسیدلو، د شبهاتو نه ځان بچ کیدل ورته د پلار نه په میراث کښې میلاؤ وو، د حقوقُ العبادو په حفاظت کولو کښې یو مثالي نمونه وه، د عشقِ رسول کیفیت ئې دا وو چې د خوږ نبـي صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ویښته مبارك ئې ځان سره ساتلو. هغوئي رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه به ډیر کم خوراك کولو، د خپل نِیَّت ئې ښه حفاظت کولو.

د هغوئي رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه د عبادت ذوق هم مثالي وو، ټوله شپه به ویخ پاتي کیدلو او عبادت به ئې کولو، ډیر زیات نفلونه به ئې ادا کول، هره ورځ به د نیمې شپې پاڅیدلو او لس سیپارې تلاوت به ئې کولو، په رَمَضَانُ المُبَارَك کښې به ئې هره ورځ د یو قرآنِ پاك ختم کولو، په تراویح کښې قرآنِ پاك ختمول د هغوئي په معمولاتو کښې شامل وو. (سیر اعلام النبلاء، ج10، ص303، تهذیب الاسماء واللغات، ج1، ص93، طبقاتُ الشافعیه الکُبرٰی، ج2، ص224)

د امام بُخاري روزګار

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوږو او محترمو اسلامي ورونړو! امام بُخاري رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه زميندار او سوداګر وو، هغوئي رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه ته د پلار نه په ميراث کښې ډير مال پاتي شوے وو کوم ئې چې په مضارَبَت ورکړے وو. (مصابيح الجامع للدماميني، ج5، ص49، فتح الباري، ج1، ص454)

يو ځل هغوئي رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه اوفرمائيل: ما ته به هره مياشت 500 درهمه ګټه راتله او ما به هغه ټول د علم په طلب کښې خرچ کوله.

(سير اعلام النبلاء، ج10، ص309)

د شهدو مچۍ 17 ځله اوچيچلو (حکايت)

اِمام بُخاري رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه يوه ورځ لمُونځ ادا کولو، د شهدو مچۍ هغوئي رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه 17 ځله اوچيچلو، د لمُونځ پورا کولو نه پس ئې اوفرمائيل: لږ اوګورئ دا څه څيز دے کوم چې په لمَانځه کښې ما ته تکليف راکولو؟ شاګردانو چې اوکتل نو د هغوئي رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه ملا 17 ځائ پړسيدلي وه. امام بُخاري رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه د شهدو مچۍ 17 ځله چيچلو باوُجود لمُونځ نه ماتولو مُتَعَلِّق اووئيل: ما د يو آيت تلاوت کولو او زما دا خواهش وو چې زه دا آيت پورا کړم. (هدى الساري مقدمه فتح الباري، ص455 ملتقطاً)

اے عاشقانِ رسول! تاسو اوليدل! په لمَانځه کښې د خشوعِ انداز! الله پاك دِ د امام بُخاري رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه په برکت مونږ ته هم د عبادت او تلاوتِ قرآن توفيق رانصيب کړي.

بنا دے مجھے نیک نیکوں کا صدقہ گناہوں سے ہر دم بچا یاالٰہی
عبادت میں گزرے مری زندگانی کرم ہو کرم یاخدا یاالٰہی
(وسائل بخشش مرمم، ص105)

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب! صَلَّى اللهُ عَلٰى مُحَمَّد

(c) ketabton.com: The Digital Library

د جمات ادب

يو ځل اِمام بُخاري رَحمَةُاللهِعَلَيه په جمات کښې وو، يو کس د خپلې ګيرې نه ډکے ويستلو او په جمات کښې ئې غوزار کړو! هغوئي رَحمَةُاللهِعَلَيه پاڅيدلو او هغه ډکے ئې په خپل لستونړي کښې کيښودو چې کله د جمات نه بهر شو نو غوزار ئې کړو. (تاريخِ بَغداد، ج2، ص13)

کله ئې هم غِيبَت نه دے کړے

اِمام بُخاري فرمائي: زه اُمّيد کووم چې د الله پاك په بارګاه کښې به په داسې حال کښې حاضريږم چې هغه به زما نه د غِيبَت حساب نه اخلي ځکه چې ما د چا غيبت نه دے کړے. (تاريخِ بَغداد، ج2، ص13)

نيت بدليدل ئې خوښ نه کړل (حکايت)

حضرت بَکر بِن منير رَحمَةُاللهِعَلَيه بيانوي: يو ځل يو کس اِمام بُخاري رَحمَةُاللهِعَلَيه ته سامان را اوليږلو، د ماښام په وخت کښې د هغوئي رَحمَةُاللهِعَلَيه خوا ته يو څو سوداګر راغلل او د پينځه زره (5000) درهمه نفع په بدله کښې ئې هغه سامان اخستل غوښتل نو هغوئي رَحمَةُاللهِعَلَيه اوفرمائيل: نن شپه صبر اوکړئ، په دويمه ورځ د سوداګرو دويمه ډله راغله، هغوئي د لس زره (10000) درهمو په نفع د اخستلو پيش کش اوکړو، امام بُخاري رَحمَةُاللهِعَلَيه اوفرمائيل: پرون چې کوم سوداګر راغلي وو، ما په هغوئي باندې د خرڅولو نيت کړے وو، بيا هغوئي رَحمَةُاللهِعَلَيه هغه سامان خرڅ کړو او اوئې فرمائيل: ما خپل نيت بدلول نه خوښولو.

(تاريخِ بَغداد، ج2، ص12 ملتقطاً)

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوږو او محترمو اسلامي ورونړو! د الله والؤ هم څه بنه شان دے، ديني مُعامَله وي يا دُنياوي، دا حضرات په يو حال كښې هم د الله پاك د ويرې نه نه بے ويرې كيږي بلكه په هر حال كښې د خپل نيت او زړه حفاظت كوي، كاش! چې د نن دور سوداګر هم د امام بُخاري رَحۡمَةُاللهِعَلَيۡه پيروي اوكړي او په رښتيا او امانت دارئ سره كاروبار اوكړي نو په زرق كښې به د خيروبركت سره سره ډير اجر و ثواب اوګټي.

د خرڅوونكي د پاره د ويرې خبره

اِمام محمد غزالي رَحۡمَةُاللهِعَلَيۡه فرمائي: د قيامت په ورځ به سوداګر د هر هغه كس سره اودرولے شي چا چې په هغه څه څيز خرڅ كړے وي او د كومو خلقو سره چې د هغه اخستل خرڅول شوي وي د هغوئي د شمير برابر به د هغه نه حساب واخستې شي. (اِحیاء العلوم، ج2، ص111)

عاشقِ مال اس میں سوچ آخر کیا عروج و کمال رکھا ہے؟
تجھ کو مل جائے گا جو قسمت میں تیری رزقِ حلال رکھا ہے

صَلُّوا عَلَی الۡحَبِیۡب! صَلَّی اللهُ عَلٰی مُحَمَّد

د اُستاذانو او شاګردانو شمير

اعلٰی حضرت امام احمد رضا خان رَحۡمَةُاللهِعَلَيۡه فرمائي: اِمام بُخاري رَحۡمَةُاللهِعَلَيۡه چې وفات كيدلو نو لس اتيا زره (90000)شاګردان او مُحَدِّثين ئې پريښودي وو. (ملفوظاتِ اعلٰی حضرت، ص238)

شارِح بُخاري مفتی شريف الحق امجدي رَحۡمَةُاللهِعَلَيۡه ليكي: د اِمام بُخاري رَحۡمَةُاللهِعَلَيۡه د اُستاذانو شمير يو زر اتيا دے. (نُزهَةُ القاری، ج1، ص119)

(c) ketabton.com: The Digital Library

د امام بُخاري نصيحت

خوږو او محترمو اسلامي ورونړو! اِمام بُخاري رَحۡمَةُاللهِعَلَيۡه به اکثر دا اشعار لوستلو:

اِغۡتَنِمۡ فِي الۡفَرَاغِ فَضۡلَ الرُّکُوۡعِ   فَعَسٰی اَن یَّکُوۡنَ مَوۡتُکَ بَغۡتَةً

کَمۡ صَحِيۡحٍ رَأَیۡتُ مِنۡ غَيۡرِ سَقَمٍ   خَرَجَتۡ نَفۡسُهُ الصَّحِيۡحَةُ فَلۡتَةً

ترجمه: (**1**) د فراغت په وخت کښې رکوع او سجود (يعنې نفل لمُونځ) غنيمت اوګڼړه، نِزدې ده چې تا ته به مرګ ناڅاپه راشي. (**2**) ما ډير داسې صحت مند خلق ليدلي دي کوم چې څه ناجوړه نه وو او ناڅاپه د هغوئي روحونه اووتل.
(مُکاشفةُ القلوب، ص 271)

آخرت کی کرو جلد تیاریاں موت آکر رہے گی تمہیں بے گماں
موت کا دیکھو اعلان کرتا ہوا سوئے گورِ غریباں جنازہ چلا
کہتا ہے، جامِ ہستی کو جس نے پیا وہ بھی میری طرح قبر میں جائے گا
تم اے بوڑھو سُنو! نوجوانو سنو! اے ضعیفو سنو! پہلوانو سنو!
موت کو ہر گھڑی سر پہ جانو سنو جلد توبہ کرو میری مانو سنو!

صَلُّوۡا عَلَی الۡحَبِيۡب!   صَلَّی اللهُ عَلٰی مُحَمَّد

د خوږ نبـي ﷺ په دربار کښې د امام بُخاري انتِظار

حضرت عبدُ الواحد طَوَاوِيسی رَحۡمَةُاللهِعَلَيۡه بيانوی چې ما په خوب کښې د خوږ آقا صَلَّی اللهُ تَعَالٰی عَلَيۡهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم زيارت اوکړو، خوږ نبـي صَلَّی اللهُ تَعَالٰی عَلَيۡهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم د صحابهٔ کرامو عَلَيۡهِمُ الرِّضۡوان سره په يو مقام ولاړ وو، ما د خوږ آقا صَلَّی اللهُ تَعَالٰی عَلَيۡهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم په خدمت کښې سلام عرض کړو، خوږ آقا صَلَّی اللهُ تَعَالٰی عَلَيۡهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم د سلام جواب را عطا کړو. ما د اودريدلو سبب معلوم کړو نو هغوئي صَلَّی اللهُ تَعَالٰی عَلَيۡهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ارشاد اوفرمائيلو: "زه د محمد

(c) ketabton.com: The Digital Library

بِن اسماعيل بُخاري انتظار کووم.“ څه ورځې پس معلوم شو چې امام بُخاري رَحۡمَةُاللهِ عَلَيۡه وفات شوے دے. په تحقيق کولو پته اولګيدله چې په کومه شپه د هغوئي رَحۡمَةُاللهِ عَلَيۡه وفات شوے وو هم په هغه شپه ما د حُضُور صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيۡهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم زيارت کړے وو. (سِيَر اعلام النبلاء، ج10، ص319)

اے عاشقانِ امام بُخاري! اِمام بُخاري رَحۡمَةُاللهِ عَلَيۡه په يکم شوالُ المُکَرَّم 256 هجرئ (د اختر په شپه) د 62 کالو په عمر کښې وفات شوے دے. د يوے مودے پورې د هغوئي رَحۡمَةُاللهِ عَلَيۡه د قبر مبارك نه د مشك و عنبر نه زياته ښکلي خوشبوئي راتله. بار بار به په قبر مبارك خاوره اچولے کيدله خو خلقو به د تَبَرُّك په وجه خاوره وړله. (طبقاتُ الشافعية الکبرٰی، ج2، ص232، 233 مفهوماً) د هغوئي رَحۡمَةُ اللهِ عَلَيۡه مزار مبارك سمرقند (اُزبکِستان) ته نِژدې خرتنګ نامې علاقه کښې دے. (سِيَر اعلام النبلاء، ج10، ص319، 320)

د امام بُخاري رَحۡمَةُاللهِ عَلَيۡه د مزار برکتونه

حضرت ابوفتح سمرقندي رَحۡمَةُاللهِ عَلَيۡه فرمائي: په سمرقند کښې قحط راغلو (يعني د باران نه کيدو په وجه د غذا کمے شو). خلقو ډير ځله ”د استسقٰی لمُونځ“ اوکړو، دُعاګانې اوغوښتلې خو باران اونشو، بيا يو نيك سړے د [سمرقند] ښار قاضي خوا ته لاړو او هغه ته ئې مشوره ورکړه چې تاسو د اِمام بُخاري رَحۡمَةُاللهِ عَلَيۡه مزار شريف ته لاړ شئ او هلته د الله پاك نه د باران دُعا اوغواړئ کيدے شي چې الله پاك ستاسو دُعا قبوله کړي. د ښار قاضي دا مشوره قبوله کړه، د ښار خلق ئې ځان سره کړو او د امام بُخاري رَحۡمَةُاللهِ عَلَيۡه مزار شريف ته حاضر شو، خلقو هلته ډيره په زارئ او ژړا د الله پاك نه په عاجزئ او انکسارئ دُعا اوغوښتله او د امام بُخاري رَحۡمَةُاللهِ عَلَيۡه په وسيله ئې د دُعا سفارش اوکړو. هغه وخت په آسمان کښې وريځے راغلے او ووه ورځې مسلسل دومره زيات باران اوشو چې خلق په ”خرتنګ“ کښې حصار شو ځکه چې د زيات

(c) ketabton.com: The Digital Library

باران په وجه سمرقند ته رسيدل مشکل شوي وو. (د خرتنګ نه سمرقنده پورې د دريو ورځو فاصله ده.) (ارشاد الساری، ج1، ص67) **د اللّٰه پاك دِ په هغوئي رحمت وي او د هغوئي په برکت دِ زمونږه بے حسابه بخښنه اوشي.** اٰمِيْن بِجَاهِ النَّبِيِّ الْاَمِيْن صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم

اللّٰہ غنی ! شانِ ولی ! راج دلوں پر دُنیا سے چلے جائیں حکومت نہیں جاتی

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب! صَلَّى اللهُ عَلٰى مُحَمَّد

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library